

בנק ישראל • חטיבת המחקר

סקר החברות והעסקים

הרביע הראשון של 2011

ירושלים, ניסן התשע"א, מאי 2011
כתובתנו באינטרנט: www.bankisrael.org.il

©

זכויות היוצרים בפרסום זה שמורות לבנק ישראל.
הרופה לצטט רשאי לעשות כן בתנאי שיציין את המקור.
מס' קטלוגי 3077711021/1
<http://www.bankisrael.org.il>

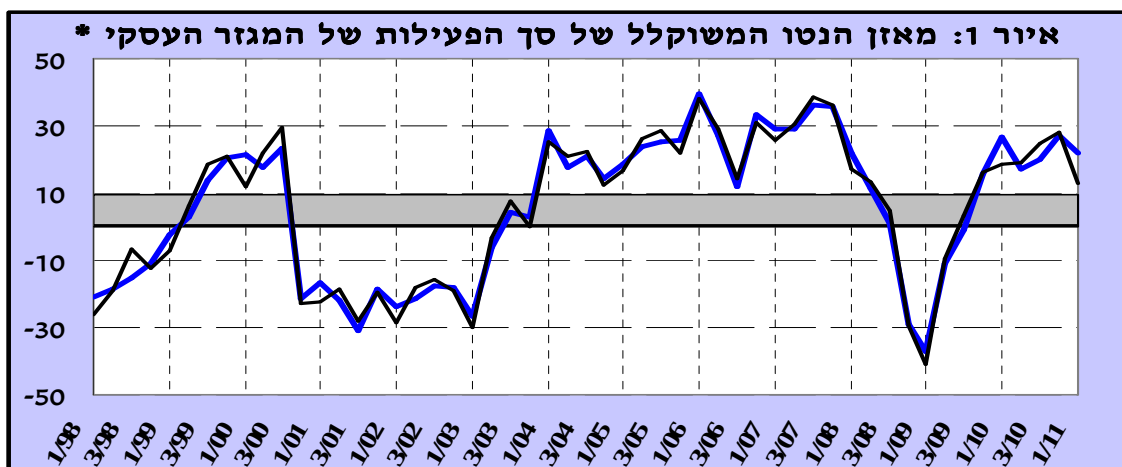
דפוס פרינטיב

סקר החברות והעסקים לרביע הראשון של 2011 - ממצאים עיקריים

מדיווחי החברות והעסקים עולה כי ברביע הראשון של שנת 2011 המשיכה הפעילות העסקית במשך לגדול בשיעור הקרוב לזה שנרשם ברביע הקודם. התרחבות זו בפעילות, שהשתקפה בעליית מאזן הנטו המשוקלל של המגזר העסקי, הקיפה את מרבית ענפי המשק, למעט ענף המסחר בו נרשמה האטה בפעילות. המדד המוביל צופה בסה"כ המשך התרחבות של הפעילות ברביע הבא. כמו כן, כמעט בכל הענפים לא נרשמה גידול בחומרתן של מגבלות הביקוש לביצוע הפעולות שתוכננה.

מאזן הנטו **בתעשייה** גדל בשיעור מתון יחסית לרביע הקודם כפי שעולה גם מנתוני המכירות בארץ ובחו"ל, וזאת בהתאם לציפיות ברביע הקודם. האטה בפעילות התבטאה בהאטה במלאי המוצרים ולא בשיעור הניצול של המכונות והציוד, ובמאזן הנטו של השינוי במספר העובדים שהמשיכו לגדול בקצב דומה לרביע הקודם. תשובות החברות בקשר להזמנות מלמד על המשך הצמיחה ברביע הבא; היקף הפעילות **במסחר** גדל במקצת לאחר עליות בו ברביעים הקודמים. עם זאת, הציפיות של החברות הן כי ברביע השני של שנת 2011 תרשם עליה במכירות בשיעור משמעותי; חברות **השירותים העסקיים** דיווחו על גידול בפעילות, בהמשך למגמה מתחילת השנה, אך באופן מתון יחסית לרביע הקודם בכלל ובמיוחד במכירות השירותים לחו"ל. עם זאת הציפיות הן להאצה בפעילות ברביע הבא לאור היקף הזמנות מחו"ל ומהשוק המקומי; **בבתי המלון** נרשמה גם הפעם עלייה בפעילות ביחס לרביע המקביל אשתקד, וזאת על אף העלייה בחומרת מגבלת הביקוש בענף הקשורה להערכה פסימית יותר של החברות ביחס למצב הביטחוני בישראל בהשוואה לרביע הקודם; הפעילות **בתחבורה והתקשורת** המשיכה לגדול אם כי באופן מתון יותר ביחס לרביע הקודם. המקור לעליה בפעילות טמון בעלייה של מאזן הנטו של סעיף המכירות לישראלים. הציפיות הן לפעילות מואצת יותר ברביע הבא; הפעילות בענף **הבנייה** גדלה ברביע האחרון. אומנם בבניית תשתיות חלה האטה בהתרחבות הפעילות, אך בבניית מבנים מנגד הואצה הפעילות. בראיה לרביע הבא הצפיות לפעילות הענף ברביע הבא אופטימיות. ממוצע **הציפיות לאינפלציה** ל-12 החודשים הבאים חרג מגבול העליון של תחום יציבות המחירים ועומד על 3.08 לעומת 2.65 אחוזים ברביע הקודם. החברות צופות, **ששער החליפין** בעוד 12 חודשים יהיה 3.71 שקלים לדולר, לעומת שער של 3.78 שקלים לדולר שנצפה בסקר הקודם. שער החליפין הממוצע נכון ליום הדיווח עמד על 3.51.

* מאזן הנטו הוא הפרש בין שיעור החברות והעסקים שדיווח על גידול לבין שיעורן של אלה שדיווחו על ירידה. הקו הכחול מתווה את הנתונים מנכ"ס העונתיות, השחור - את המקוריים.

1. מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של כל ענף, כשנלקח בחשבון משקל הענף בתוצר העיסוקי.
2. כשמאזן הנטו מעל לרצועה המוצללת המשק נוטה לגאות, מתחזקה למיתון, בתוך ההצללה - אין מסקנה מובהקת. ראה הסבר מפורט בעמוד 20 בנספח.

1. התפתחויות ברמה המשקית (מאקרו):

מניתוח דיווחי כל החברות והעסקים המשתתפים בסקר, תוך שקלול מאזני הנטו של כל ענף על פי משקלו בתוצר, עולה כי ברביע הראשון של שנת 2011 המשיכה הפעילות הכלכלית במשק לגדול, בעוצמה הקטנה מזו שנרשמה בשנה שעברה (איור 1). המגמה החיובית בפעילות המגזר העסקי צפויה להמשך גם ברביע הבא.

המדד המוביל (איור 10) צופה בסה"כ גידול נוסף בפעילות המגזר העסקי ברביע השני של שנת 2011. ההסתברות למיתון נמוכה משמעותית מערך הסף של 0.5¹. גם המדד המוביל המוחלק, המתעדכן בדיעבד מלמד על התבססות הציפיות להתרחבות. הערכה זאת מתיישבת עם המשך האופטימיות בסעיפי ההזמנות והציפיות לרביע הבא, בהשוואה למאזני הנטו של הפעילות ברביע הנוכחי בכלל הענפים (למעט בתעשייה).

שאלה חד פעמית

החברות בענפי התעשייה ובתי המלון נשאלו על שינוי שחל לאחרונה בחוק לעידוד השקעות הון. שינוי המאפשר לקבל מענקים על השקעה בהון אנושי (הכשרה מקצועית לעובדים וכו'). מתשובות החברות התברר שקצת יותר ממחצית מהחברות ידעו על שינוי זה בחוק. יתר על כן, רק 9 אחוזים מהחברות, שענו על שאלה זאת, מתכננות להגדיל במידה רבה את השקעתם בהון האנושי, בעוד ש-37 אחוזים מהחברות דיווחו כי יגדילו רק במידה מועטה את השקעתם בהון זה. הנימוקים השכיחים ביותר מבין החברות, שהשיבו כי יגדילו את השקעתם בהון אנושי רק במידה מועטה לכל היותר עקב השינוי בחוק, הוא העדר צורך בהשקעה בהון אנושי או שיעור מענק נמוך מדי -כארבעים אחוזים לכל מבין החברות. כעשרים אחוזים מהחברות ציינו את אי עמידה בתנאים לקבלת מענק, כסיבה לכוונתן להגדיל במידה מועטה לכל היותר את השקעתם בהון האנושי.

לאחרונה שונה החוק לעידוד השקעות הון והתווסף סעיף המאפשר לקבל מענקים על השקעה בהון אנושי (למשל הכשרה מקצועית לעובדים). האם ידעתם על שינוי זה?	
167 חברות	
כן	לא
56%	44%

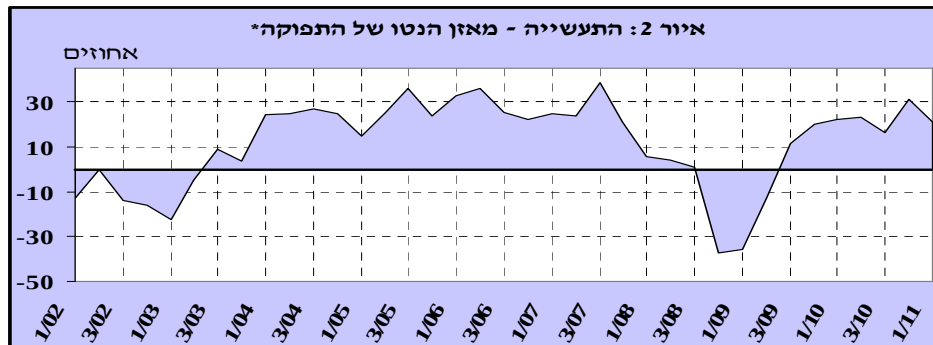
האם בעקבות השינויים בחוק והאפשרות לקבל מענק זה הגדלתם את השקעתכם או שאתם מתכוונים להגדיל את השקעתכם בהון האנושי?		
158 חברות		
במידה רבה	במידה מועטה	כלל לא
9%	37%	54%

במידה ותשובתך הייתה במידה מועטה או כלל לא, מה הסיבה לכך?		
124 חברות		
איננו עומדים בתנאים לקבלת מענק	אין לנו צורך בהשקעה מסוג זה	שיעור המענק (10 אחוזים) נמוך מדי
23%	39%	38%

¹ כל עוד המדד המוביל נמוך מסף של 0.5, לא ניתן לאבחן בוודאות האטה בקצב הצמיחה ברביע עוקב. אם המדד עובר את הסף, מסיקים כי הפעילות תתמתן ברביע הבא.

2. התפתחויות ברמה הענפית:

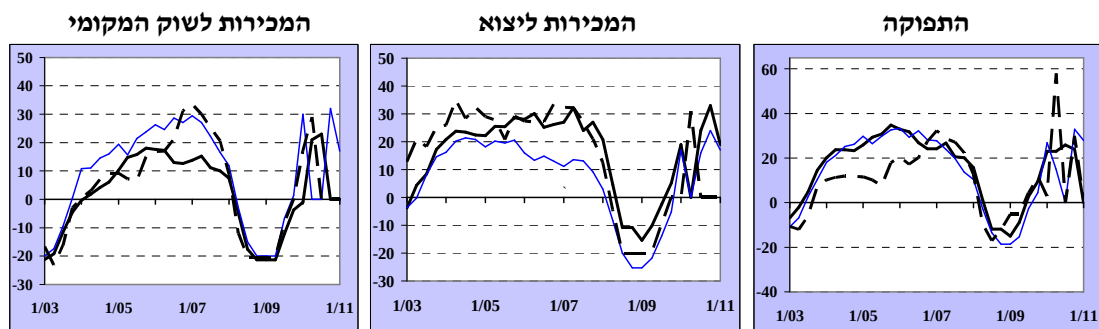
מדיווחיהן של חברות **התעשייה** עולה כי ברביע הראשון של שנת 2011 המשיכה לגדול הפעילות בענף, אך בשיעור מתון יותר מאשר ברביע הקודם, וזאת בהתאם לציפיות ברביע הקודם (לוח 3 ואיור 2). התמתנות בגידול הפעילות השתקפה במכירות המקומיות וביצוא כאחד. בחומרת מגבלות הביקוש כמעט ואין שינוי ברביע הנסקר ורמתן של מגבלות ההיצע עדיין נמוכות. תשובות החברות באשר לגורמי הייצור מלמדים על המשך העלייה בניצולת המכונות והציוד, ועל המשך העלייה במספר העובדים. מאזני הנטו של תשובות החברות באשר לפעילות ברביע הבא מעידים בשה"כ על ציפיות להמשך ההתרחבות, אם כי באופן מתון יחסית למאזני הנטו של הפעילות ברביע הנוכחי.

ממיון חברות התעשייה על פי החדשנות שלהן - מסורתיות, מעורבות ומתקדמות, עולה כי מרבית ההאטה בהתרחבות התפוקה וביצוא הייתה בחברות התעשייה המעורבות (לוח 1.1 ואיור 3). מניתוח ענפי המשנה בתעשייה עולה כי העליות הבולטות בתפוקה היו בענפי המזון והמשקאות, הטכסטיל וענפי המתכת והמכונות. בענפי הנייר והדפוס מנגד לא גדלה התפוקה (לוח 15).

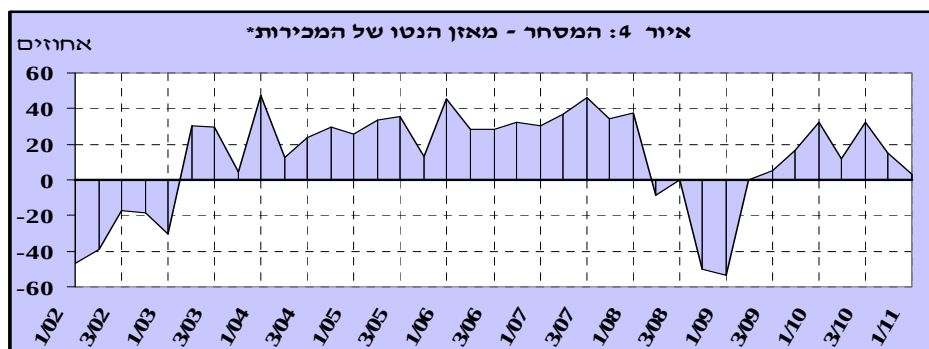
ממיון חברות התעשייה על פי **גודלן** (מספר המועסקים בהן) מתברר כי התרחבות הפעילות בלטה במיוחד בקרב החברות הקטנות, בעוד שהפעילות בחברות הגדולות ובינוניות הייתה מתונה יותר.

איור 3: מאזני הנטו של חברות התעשייה, ממוינות על פי ההון האנושי והחדשנות

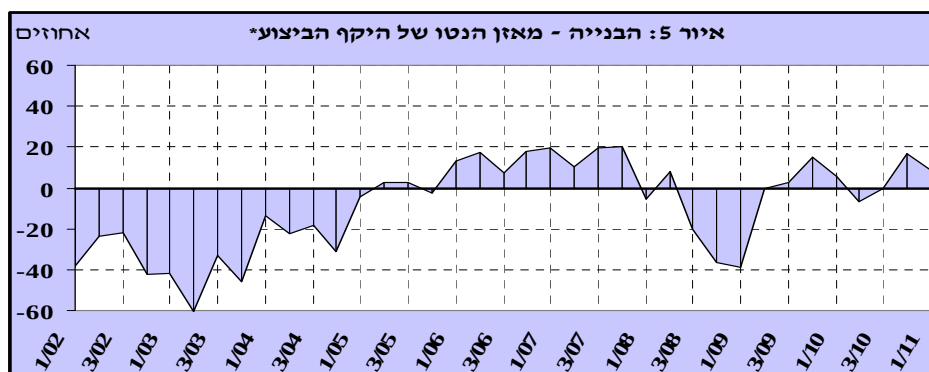

הקו העבה - הענפים המתקדמים; המקווקו - הענפים המעורבים; הדק - הענפים המסורתיים.
 *ממוצע נע של השנה האחרונה

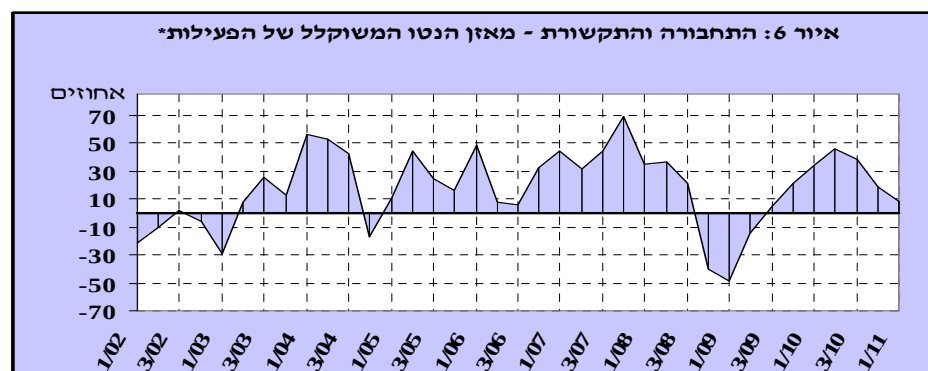
על פי דיווחיהן של חברות **המסחר** נרשמה הרביע עליה קלה בהיקף הפעילות, לאחר עליות ניכרות במכירות משלהי שנת 2009. בנוסף, גם ברביע הנוכחי, בדומה לרביעים האחרונים נרשמה ירידה קלה במספר העובדים. עם זאת, נראה שמדובר בהתמתנות זמנית בפעילות, שכן הציפיות של החברות לעלייה במכירות ברביע הבא ממשיכות להיות אופטימיות בדומה לרביעים האחרונים (לוח 5 ואיור 4). יצוין כי גם חומרת המגבלות מצד הביקוש עלה אך במקצת (לוח 17 ואיור 9).

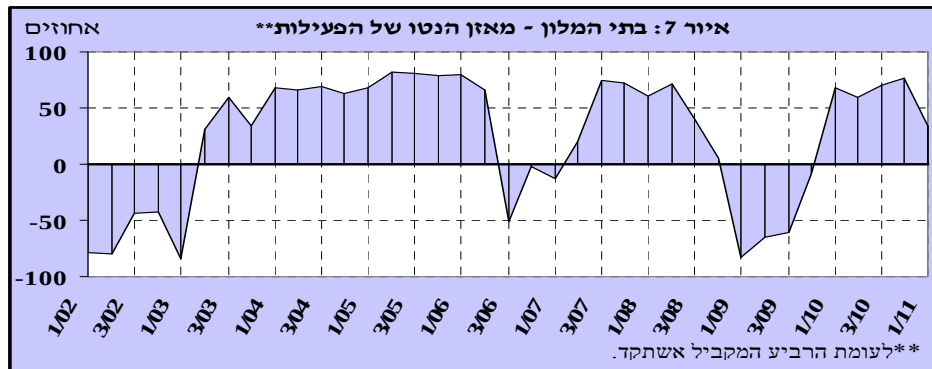
מדיווחי חברות **הבנייה** עולה כי ברביע הנסקר עלה היקף הביצוע של עבודות בינוי במתכונות בהשוואה לרביע הקודם, כאשר האטה בגידול הפעילות התמקדה בבניית תשתיות. מנגד, בבניית מבנים נרשמה האצה בפעילות. חשוב לציין כי החברות הגדולות דיווחו על עליות ניכרות יותר בהיקף הביצוע של עבודות בינוי, בהשוואה לשינוי בפעילות המדווחות על ידי החברות הקטנות והבינוניות (לוח 7 ואיור 5). ממצא בולט הרביע הוא העלייה המשמעותית בהיקף הגמר של בניית מבנים והירידה במשך הבניה של מבנים. עם זאת, גם ברביע הנסקר מדווחות החברות על ירידה במספר העובדים בסך הענף. ממצא בולט הוא המשך חומרתה היחסית של מגבלת העובדים המקצועיים, עליה מדווחות חברות הבנייה, וזאת בנוסף לחומרת מגבלת מחירי הקרקעות שחומרתן קטנה במקצת הרביע (לוח 17 ואיור 9). על פי דיווחי החברות צפויה עלייה בהיקף הפעילות של הענף ברביע הבא.

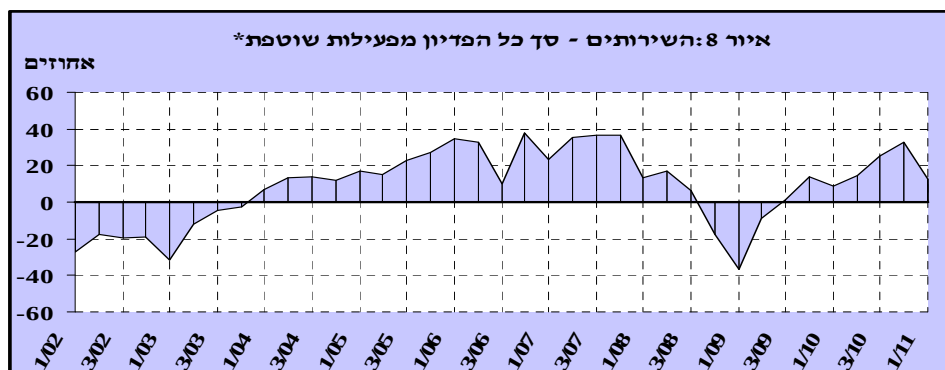
מדיווחיהן של חברות **התחבורה והתקשורת** עולה כי ברביע הנסקר נמשכה התרחבות הפעילות, אם כי בשיעור מתון במקצת מזה של הרביע הקודם. התרחבות הפעילות התרחשה במיוחד הודות לגידול במכירות השירותים לישראלים, בעוד שבמכירות לזרים לא נרשמה עליה. ההתרחבות ברביע האחרון התבטאה גם בעלייה במספר העובדים ובעלייה של שיעור ניצול הציוד (לוח 9 ואיור 6). ניתוח חומרת מגבלות ההיצע והביקוש מצביע כי לא נרשם שינוי של ממש בחומרתן הרביע בהשוואה לרביע הקודם. עם זאת המגבלה העיקרית בקבוצת מגבלות הביקוש – התחרות בענף – וכן המגבלה העיקרית במגבלות ההיצע – המחסור בעובדים מקצועיים – נותרו ברמתן הגבוהה יחסית לרמתן של יתר המגבלות (לוח 17 ואיור 9). מאזן הנטו של הציפיות לפעילות ברביע הבא חיובי, ופעילות הענף צפויה אף להמשיך ולגדול.

הרוב המוחלט של החברות בענף **המלונאות** דיווחו על עלייה בפעילות (לעומת הרביע המקביל אשתקד; לוח 11 ואיור 7), בדומה לעלייה המתמשכת והחדה מתחילת השנה. עליית הפעילות נבעה במיוחד מעליית מספר הלינות של תיירים מחו"ל, אך גם מספר הלינות של ישראלים עלה. מנגד נרשם אי שינוי ברביע הנוכחי בפדיון הממוצע לחדר, לאחר עליות בו בשני הרביעים הקודמים. לצד התמונה החיובית העולה מניתוח מאזני הנטו הרביע, בחינה של המגבלות הביקוש לביצוע הפעילות מלמדת הרביע על עליה בחומרתן בעיקר עקב הערכה פסימית יותר של החברות ביחס למצב הביטחוני בישראל, והשלכות של הרעה זאת על היקף התיירות מחו"ל לארץ.

דיווחי החברות בענף **השירותים העסקיים** מלמדים על גידול בפעילות, ועל פי גודלו של מאזן הנטו הרי שהעלייה הייתה בקצב מתון מזה של הרביע הקודם (לוח 13 ואיור 8). עליית הפעילות כללה בעיקר עלייה במכירת השירותים בארץ, בשיעור מתון מזה של הרביעים הקודמים. מנגד לא נרשמה עליה במכירות השירותים בחו"ל. עם זאת מדיווחי החברות על ההזמנות לרביע הבא עולה כי גידול הפעילות צפוי להימשך, תוך התעצמות בגודלו של מאזן הנטו של סך מכירות השירותים בכלל והמכירות לחו"ל בפרט. ברמתן של מגבלות ההיצע והביקוש לא חל שינוי של ממש ברביע הנוכחי (לוח 17 ואיור 9).

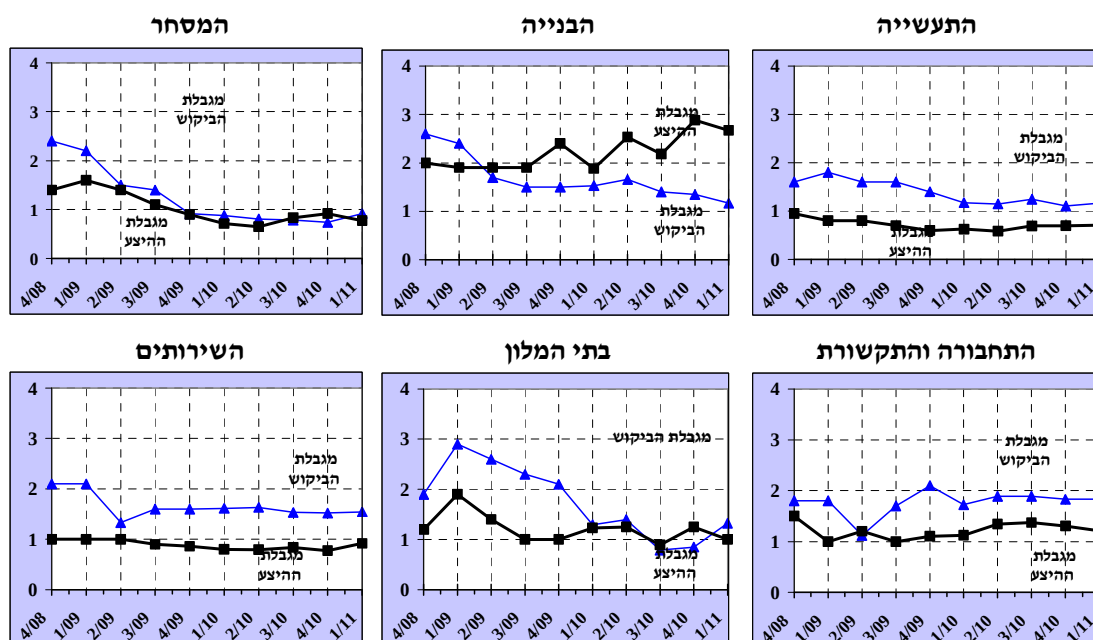
לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות (נתונים מקוריים ומנוכחי עונתיות, אחוזים)												
2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
21	31	16	23	22	20	12	-13	-36	-37	*1	*4	התעשייה (התפוקה)
32	32	10	22	31	23	*3	-14	-31	-34	*8	*2	מנוכה עונתיות
*3	*15	32	*12	32	16	*5	*0	-53	-50	*0	*-8	המסחר (המכירות)
*-1	21	24	17	28	24	*-2	*5	-55	-46	*7	*-5	מנוכה עונתיות
*8	*17	*0	*-7	*6	*15	*3	*0	-39	-36	-20	*8	הבנייה (היקף הביצוע)
*20	*14	*3	*-15	*16	*15	*4	*-9	-34	-34	-21	*-1	מנוכה עונתיות
*9	*19	*38	46	34	*22	*5	*-22	-49	-40	33	37	התחבורה והתקשורת (הפעילות)**
*12	*18	*37	44	38	*19	*5	*-15	-48	-46	33	37	מנוכה עונתיות
34	77	70	60	68	*-8	-61	-65	-83	5	40	72	בתי המלון (הפעילות)***
12	33	25	14	9	14	*1	*-9	-36	-17	6	17	השירותים העסקיים (הפעילות)
29	30	20	11	21	11	*-3	-11	-30	-19	*3	14	מנוכה עונתיות
13	28	25	19	19	16	3	-10	-41	-30	5	13	סה"כ הסקטור העיסקי
22	27	20	17	27	16	-1	-11	-37	-29	1	12	מנוכה עונתיות

לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממוינות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות ¹ (נתונים מקוריים, אחוזים)												
2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
*15	24	33	23	22	31	*9	*-10	-34	-41	*2	16	חברות מתקדמות
*14	30	*25	58	*3	*10	34	25	-37	-48	*18	*3	חברות מעורבות
28	33	*10	15	28	17	*6	-26	-36	-31	*-6	*-5	חברות מסורתיות

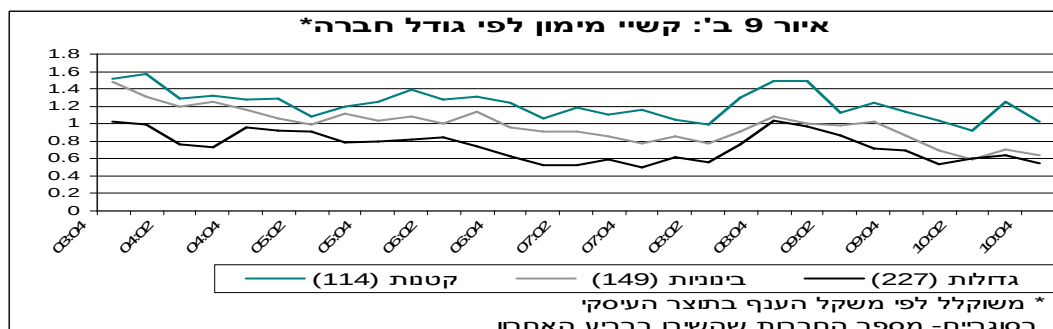
* כוכבית לימין המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).
** מבחן המובהקות פחות אינדיקטיבי בתחבורה ובתקשורת, בגלל המספר הקטן של החברות.
*** לעומת הרביע המקביל אשתקד.

איור 9 א': חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1- קלה, 2- מתונה, 3- חמורה, 4- חמורה במיוחד

1 לכל רביע נבחרה החומרה המירבית בין המגבלות שבשעיפי הביקוש ובשעיפי ההיצע. המקור: לוח 17.

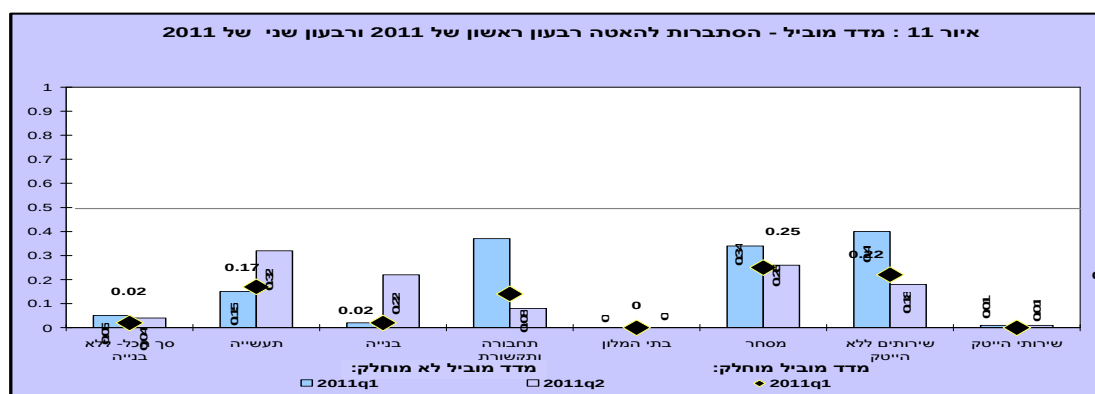
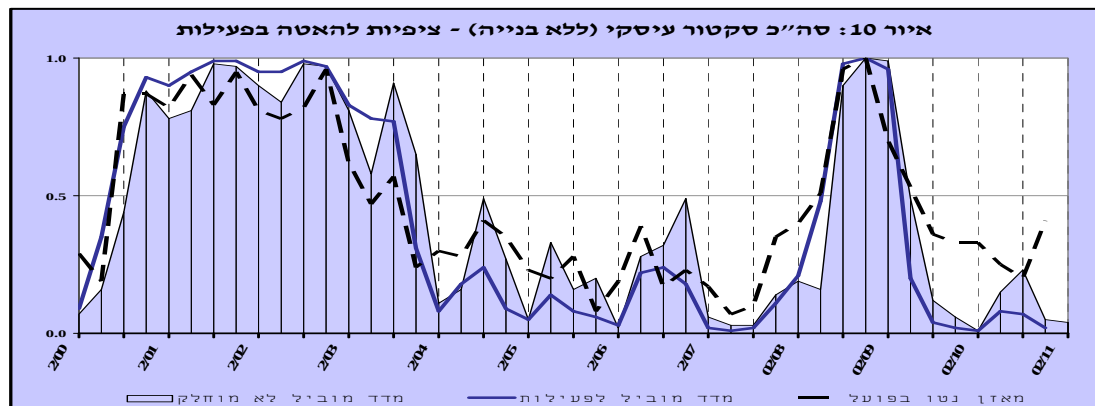

המדד המוביל

המדד המוביל (ללא בנייה) בסקר זה צופה גידול נוסף בפעילות המגזר העסקי לרביע השני של שנת 2011. ההסתברות להאטה נמוכה משמעותית מערך הסף של 0.5^2 באופן מתמשך החל מהרביע הרביעי של שנת 2009.

בנוסף למדד המוביל שמחושב ברמת המגזר העסקי (איור 11), מחושב המדד גם עבור כל אחד מששת ענפי הסקר וכן עבור ענף שירותי ההי-טק (איור 10 ודיאגרמות א'-ח' בנספח). כל המדדים המובילים הענפיים בסקר נמוכים מהסף של 0.5. במרבית הענפים גם ההסתברות להאטה ברביע הנוכחי נמוכה אף יותר מהסתברות ששררה ברביע הקודם.

שני מדדים מובילים מוצגים הן עבור סך המגזר העסקי והן עבור כל אחד מהענפים: (1) מדד הסתברות מוחלקת שבו יש תלות בין הרביעים כך שהמדד לרביע הנוכחי מתעדכן כל רביע ביחס לתחזית לרביע העוקב (2) מדד הסתברות שאינה מוחלקת, שבו אין עדכון לאחר של המדד המוביל. מהשוואה בין שני המדדים עולה המסקנה שציפיות החברות הן להמשך גידול הפעילות בסקטור העסקי.

² כל עוד המדד המוביל נמוך מסף של 0.5, לא ניתן לאבחן בוודאות האטה בקצב הצמיחה ברביע עוקב. אם המדד עובר את הסף, מסיקים כי הפעילות תתמתן ברביע הבא.

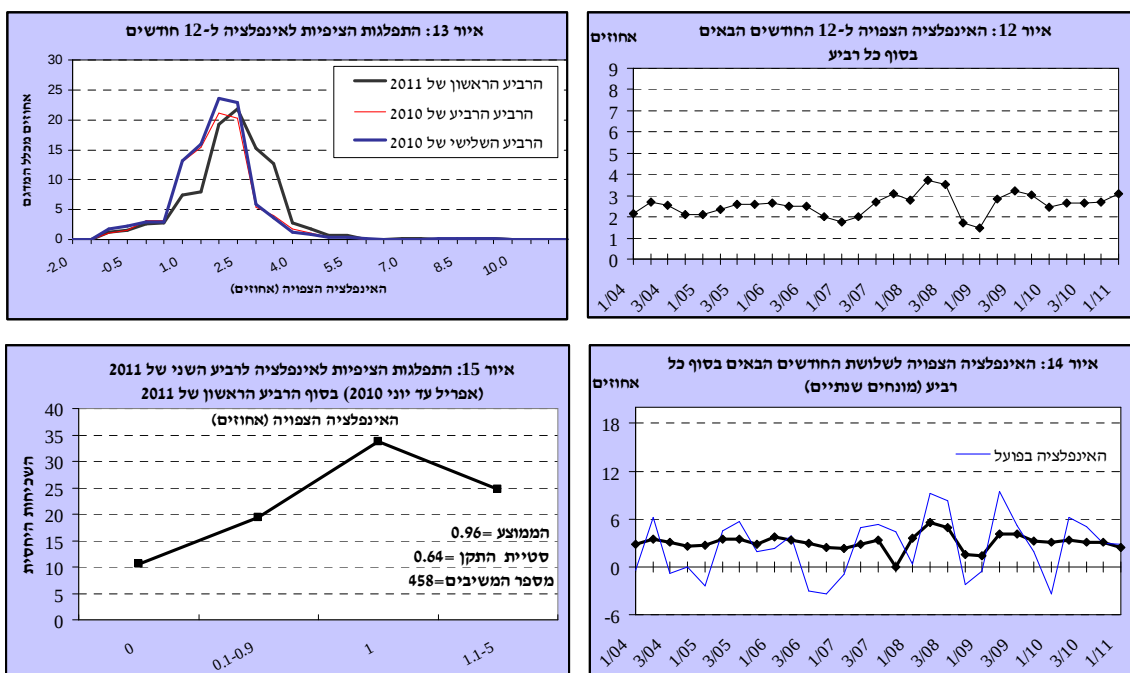
סקר הציפיות לאינפלציה

שיעור עליית המחירים שתצטבר להערכת החברות והעסקים, במשך 12 החודשים הקרובים (אפריל 2011 עד מרץ 2012) הוא 3.08 אחוזים בממוצע עליה משמעותית ביחס ל 2.65 אחוזים, שצפו החברות ברביע הקודם (איור 12).¹ שיעור חיזוי זה של שעליית המחירים גבוה אף מגבול העליון של תחום יציבות המחירים (1 עד 3 אחוזים).

באשר להתפלגות הציפיות לאינפלציה - החציון של ההתפלגות ברביע זה נותר ברמה של 3 אחוזים, וכך גם השכיח. שונות הציפיות גדלה לעומת הרביע הקודם (איור 13).

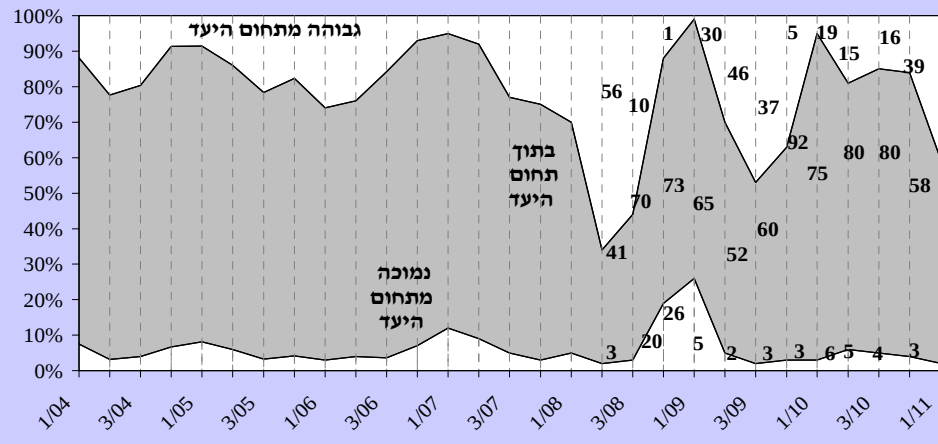
שיעור עליית המחירים הצפוי ברביע הקרוב (אפריל 2011 עד יוני 2010) עלה באופן ניכר לרמה של כ-3.8 אחוזים במונחים שנתיים, לעומת כשלושה אחוזים ברביע הקודם (איור 14).

התפלגות הציפיות לאינפלציה ביחס לתחום יעד יציבות המחירים (1 עד 3 אחוזים) השתנתה משמעותית בהשוואה להתפלגות ברביע הקודם, תוך הגדלת הסבירות שהאינפלציה תסטה כלפי מעלה מתחום היעד. שיעור החברות הצופות שהאינפלציה תחרוג מהגבול העליון של התחום¹ גדל ברביע זה ל-39 אחוזים לעומת שיעור של 16 אחוזים ברביע הקודם (התחום העליון באיור 16). שיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה בתוך התחום המוגדר כיציבות מחירים קטן ל-58 אחוזים לעומת 80 אחוזים ברביע הקודם (התחום האמצעי באיור 16). שיעור החברות הצופות כי האינפלציה ב-12 החודשים הבאים תהיה נמוכה מיעד יציבות המחירים הוא 3 אחוזים בלבד (התחום התחתון באיור).

¹ תחום היעד ל-12 החודשים הבאים הוא 1 עד 3 אחוזים.

איור 16: ההסתברות להמצא בתחום יעד האינפלציה על פי האינפלציה הצפויה בשנים עשר החודשים הבאים (השיעור מכלל המשיבים)

התחום התחתון באיור
מציג את שיעור המשתתפים בסקר, שצופים שהאינפלציה השנתית תהיה נמוכה מהגבול התחתון של תחום היעד.
התחום האמצעי מציג את שיעור המשתתפים שצופים שהאינפלציה תהיה בתוך תחום היעד.
התחום העליון מציג את שיעור המשתתפים שצופים שהאינפלציה תהיה גבוהה מתחום היעד.

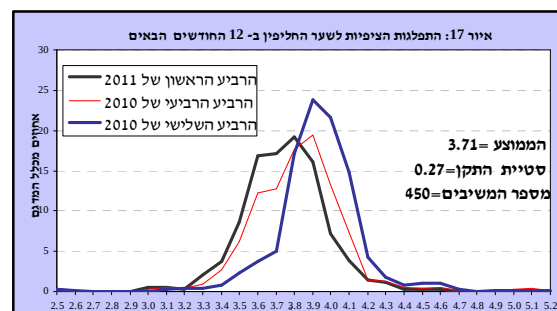
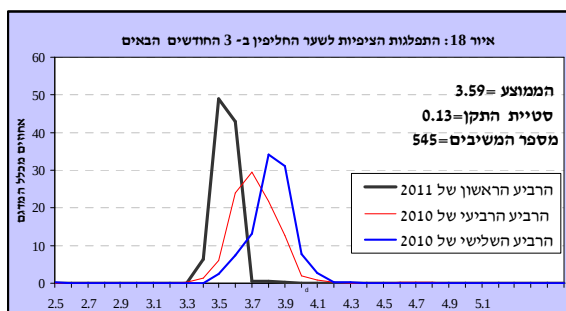
לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
3.00	3.00	3.00	3.00	2.00	3.00	3.00	3.00	1.00	2.00	3.00	4.00	1. השכיח
3.00	3.00	3.00	3.00	2.50	3.00	3.00	3.00	1.25	1.50	3.50	3.80	2. החציון
3.08	2.65	2.64	2.64	2.45	3.03	3.22	2.81	1.47	1.70	3.52	3.70	3. הממוצע
1.18	1.09	0.96	1.16	1.05	1.05	1.21	1.19	1.31	1.37	1.44	1.42	4. סטיית התקן
0.08	-0.35	-0.36	-0.36	0.45	0.03	0.22	-0.19	0.47	-0.30	-0.30	-0.30	5. ההטיה*
454	534	426	553	584	509	552	472	466	470	490	472	מספר החברות שדיווחו

* ההטיה מחושבת כהפרש בין הממוצע לשכיח.

הציפיות לשינוי בשער החליפין שקל/דולר

החברות והעסקים המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי הרמה של שער השקל ביחס לדולר בסוף הרביעי הבא (30.06.2011) וכעבור שנה ממועד עריכת הסקר (31.03.2012). הציפיה לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים (סוף מרץ 2012) היא ל-3.71 שקלים לדולר, לעומת רמה גבוהה יותר שנצפתה בסקר הקודם (3.78). שונות הציפיות לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים קטנה גם כן (איור 17). שער הדולר לעומת השקל שהחברות צופות (בממוצע) לסוף הרביעי הבא ירד גם הוא לשער של 3.59 שקלים בהשוואה לרמה של 3.69 ברביעי הקודם. שער החליפין הממוצע נכון ליום הדיווח של החברות המשתתפות בסקר הוא 3.51 שקלים לדולר.

התעשייה

לוח 3: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות התעשייה שדיווחו¹

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
21	31	16	23	22	20	12	-13	-36	-37	*1	*4	1. התפוקה
18	29	21	18	22	19	9	-17	-41	-46	*-1	*7	2. המכירות
13	23	15	13	16	11	*6	-17	-42	-42	*-5	*0	3. המכירות בשוק המקומי
15	28	17	12	17	11	*-1	-18	-42	-42	*-4	*8	4. היצוא
20	17	19	18	10	*3	*2	-20	-26	-8	*4	9	5. מלאי חומרי הגלם
11	18	13	15	1	11	*-6	-20	-16	*3	11	*6	6. מלאי המוצרים המוגמרים
17	22	13	17	15	9	*5	-20	-43	-39	-8	*-3	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
11	13	9	8	4	*-5	-10	-25	-43	-36	*-5	*-3	8. מספר העובדים
9	11	*2	*7	15	10	*-4	-15	-45	-50	-23	*-2	9. ההזמנות לשוק המקומי
13	17	*10	*4	23	11	*7	-18	-47	-45	-11	9	10. ההזמנות ליצוא
180	207	191	232	227	232	263	244	250	272	272	265	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 4: התעשייה ברביע הראשון של 2011

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2011 I	2010 IV	
2	18	39	35	6	21 (6)	31 (5)	א. הפעילות ברביע הנסקר 1. התפוקה
5	23	26	39	7	18 (6)	29 (5)	2. המכירות
5	21	35	35	4	13 (6)	23 (5)	3. המכירות בשוק המקומי
6	20	33	36	5	15 (7)	28 (6)	4. היצוא
2	12	52	30	4	20 (5)	17 (5)	5. מלאי חומרי הגלם
3	16	51	29	1	11 (5)	18 (5)	6. מלאי המוצרים המוגמרים
2	15	49	31	3	17 (5)	22 (5)	7. שיעור הניצול של המכונות והציוד
0	12	65	22	1	11 (4)	13 (4)	8. מספר העובדים
3	17	51	28	1	9 (5)	11 (5)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא * 9. ההזמנות לשוק המקומי
8	16	39	31	6	13 (7)	17 (6)	10. ההזמנות ליצוא
					180	207	מספר החברות שדיווחו

* על פי הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

המסחר

לוח 5: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המסחר שדיווחו¹

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
*3	*15	32	*12	32	*16	*5	*0	-53	-50	*0	*-8	1. המכירות
*8	*11	*12	*-3	*-1	*-1	*-1	*-12	*-16	*-17	*9	*17	2. המלאי בסוף הרביע
*9	24	28	20	17	20	17	18	*3	*11	*12	19	3. אחוז המכירות באשראי
*5	*4	9	*2	*-3	*2	*-2	*0	-10	-9	*3	*0	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
*2	*-5	*-1	*6	*5	*0	*1	-24	-55	-53	*-17	*6	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
31	25	29	40	51	35	28	24	-38	-35	*-3	53	6. הציפיות למכירות ברביע הבא
*-3	*-5	*1	*3	10	*2	*3						7. מספר העובדים
64	84	79	95	94	86	117	33	32	36	36	36	מספר החברות שדיווחו

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 6: המסחר ברביע הראשון של 2011

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2011 I	2010 IV	
8	25	31	30	6	3 (10)	15 (10)	א. הפעילות ברביע הנסקר
3	14	58	20	5	8 (8)	11 (7)	1. המכירות
1	5	79	13	2	9 (6)	24 (6)	2. המלאי בסוף הרביע
0	1	93	6	0	5 (4)	4 (4)	3. אחוז המכירות באשראי
3	6	85	5	1	-3 (5)	-5 (6)	4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה
							5. מספר העובדים
2	5	84	8	1	2 (5)	-5 (6)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
2	12	41	39	6	31 (9)	25 (8)	6. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים
					64	84	7. הציפיות למכירות ברביע הבא
							מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

הבנייה

לוח 7: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות הבנייה שדיווחו¹

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
*8	*17	*0	*-7	*6	*15	*0	*0	-39	-20	*8	*-6	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
22	*10	*8	*7	*3	*3	*-3	*-3	-48	*-6	*0	*3	מזה: 2. בניית מבנים
*-11	*9	*0	*-19	*-12	*-18	*-17	*-4	-48	-30	*9	*-7	3. בניית תשתיות
30	31	*4	*18	*15	*12	22	*14	-34	26	49	40	4. מחירי התפוקה
*17	*21	*13	0	*6	*19	*3	*-6	-43	-40	*-5	*-12	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
29	*4	*4	*4	*-3	*3	*-6	*0	-34	*-3	*5	*9	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
*17	33	*13	25	22	*6	*9	*3	*0	26	*8	18	7. משך הבנייה של מבנים
28	34	28	*13	24	*18	*10	*6	-30	-22	*-5	*3	8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
*-16	*-7	*-16	*-14	*-9	*-6	*-3						9. מספר העובדים
25	30	25	30	36	36	39	35	37	36	41	36	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציינ תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 8: הבנייה ברביע הראשון של 2011

(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2011 I	2010 IV	
4	13	58	17	8	8 (13)	17 (13)	א. הפעילות ברביע הנסקר
0	8	62	26	4	22 (12)	10 (12)	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
5	11	79	5	0	-11 (10)	9 (13)	מזה: 2. בניית מבנים
0	9	52	26	13	30 (13)	31 (12)	3. בניית תשתיות
0	21	41	34	4	17 (15)	21 (14)	4. מחירי התפוקה
0	0	71	29	0	29 (9)	4 (11)	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
4	4	67	17	8	17 (11)	33 (9)	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
12	16	60	12	0	-16 (12)	-7 (13)	7. משך הבנייה של מבנים
0	16	40	40	4	28 (14)	34 (14)	8. מספר העובדים
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
							9. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
					25	30	מספר החברות שדיווחו

מתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התחבורה והתקשורת

לוח 9: מאזן הנטו המשוקלל כאחוז מסך חברות התחבורה והתקשורת שדיווחו¹

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
*9	*19	*38	46	*34	*22	*5	*-15	-49	-40	*21	37	1. רמת הפעילות הכוללת
*5	*5	*40	52	42	*21	*0	*-9	-41	-44	*30	*38	2. מכירת שירותים לישראלים
*-3	27	*19	*9	*-4	*4	*-12	*-11	-40	-11	16	*-10	3. מכירת שירותים לזרים
*10	22	*33	*35	46	*11	*2	*-6	-56	-44	*17	36	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
*29	*22	29	39	23	*8	*-4						5. מספר העובדים
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
43	*26	38	43	57	*21	*5	*15	*-10	*-41	*7	34	6. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
25	36	37	41	43	42	46	32	27	30	25	20	מספר החברות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה. על השקלול ראו נספח בסוף הפרסום. * מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 10: התחבורה והתקשורת ברביע הראשון של 2011
(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2011 I	2010 IV	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
10	20	33	35	3	9	*19	1. רמת הפעילות הכוללת
10	19	38	34	0	5	*5	2. מכירת שירותים לישראלים
0	16	71	11	2	-3	27	3. מכירת שירותים לזרים
10	5	61	18	7	10	22	4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד')
0	5	60	35	0	29	*22	5. מספר העובדים
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
0	13	32	52	4	43	*26	6. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
					25	36	מספר החברות שדיווחו

ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

בתי המלון

לוח 11: מאזן הנטו כאחוז מסך המלונות שדיווחו¹

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
34	77	70	60	68	*-8	-61	-65	-83	*5	40	72	א. הפעילות ברביע הנסקר
34	71	40	60	66	-35	-81	-78	-85	*10	45	85	1. סך הפעילות
*11	*23	43	*12	58	27	*-2	-27	-73	-45	*13	*0	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
*0	*13	67	*-9	45	*5	24	*-5	*0	43	26	26	3. מספר הלינות של ישראלים
*7	20	47	45	50	*0	-41						4. הפדיון הממוצע לחדר
												5. מספר העובדים
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא**
14	44	44	18	-5	-5	-38	-68	-88	-70	*2	63	6. ההזמנות שנתקבלו לרביע הבא
33	41	72	29	59	*6	-33	-73					7. ההזמנות של תיירים מחו"ל שנתקבלו לרביע הבא
39	*-20	*16	*4	37	*-19	-45	-63					8. ההזמנות של ישראלים שנתקבלו לרביע הבא
29	31	30	35	38	37	42	41	40	47	39	37	מספר המלונות שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוזי החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת הרביע המקביל אשתקד לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

** ההזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.

החל מהרביע השני של 2009 מאזן הנטו של סך ההזמנות (סעיף 6) אינו מבוסס על שאלה ישירה, אלא משקלל את ההזמנות של תיירים מחו"ל ושל מקומיים.

לוח 12: בתי המלון ברביע הראשון של 2011

(אחוזים מסך כל בתי המלון שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2011 I	2010 IV	
7	17	18	54	4	34 (16)	77 (10)	א. הפעילות ברביע הנסקר
7	17	18	41	17	34 (16)	71 (12)	1. סך הפעילות
11	14	39	32	4	11 (15)	23 (15)	2. מספר הלינות של תיירים מחו"ל
3	28	38	28	3	0 (15)	13 (15)	3. מספר הלינות של ישראלים
0	21	51	21	7	7 (13)	20 (11)	4. הפדיון הממוצע לחדר
							5. מספר העובדים
11	11	23	49	6	33 (19)	41 (14)	ב. הפעילות החזויה לרביע הבא
0	0	61	39	0	39 (11)	-20 (17)	7. ההזמנות של תיירים מחו"ל שנתקבלו לרביע הבא
							8. ההזמנות של ישראלים שנתקבלו לרביע הבא
					29	31	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

השירותים העסקיים

לוח 13: מאזן הנטו כאחוז מסך עסקי השירותים שדיווחו¹

2011	2010				2009				2008			
I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	
												א. הפעילות ברביע הנסקר
12	33	25	14	9	14	*1	*-9	-36	-17	*6	17	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
13	31	24	13	13	14	*2	-17	-38	-16	*4	16	2. מכירת שירותים בארץ
*0	16	*9	*1	*-3	*7	-16	*4	-38	*-13	*1	21	3. מכירת שירותים בחו"ל
19	17	14	15	11	7	*-2	-15	-29	-16	*7	12	4. מספר העובדים
15	14	14	16	13	9	*0	-13	-25	-10	*6	14	5. מזה: מקצועיים
*-2	*-3	*1	*-1	*1	*8	*-4	-12	-16	*-1	*0	*-3	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
												ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *
												7. הזמנות או ציפיות לפעילות
34	31	30	25	28	37	25	*6	-25	-38	*-2	25	הכוללת ברביע הבא
28	36	19	13	26	31	*11	23	-23	-36	*8	22	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
201	253	235	251	262	241	272	183	185	204	188	191	מספר העסקים שדיווחו

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 14: ענפי השירותים ברביע הראשון של 2011

(אחוזים מסך כל העסקים שהתייחסו לכל סעיף)

ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו		
					2011 I	2010 IV	
							א. הפעילות ברביע הנסקר
6	19	38	32	5	12 (6)	33 (4)	1. סך כל הפדיון מפעילות שוטפת
5	15	47	30	3	13 (5)	31 (4)	2. מכירת שירותים בארץ
7	12	62	16	3	0 (7)	16 (7)	3. מכירת שירותים בחו"ל
2	9	59	27	3	19 (4)	17 (4)	4. מספר העובדים
2	6	69	20	3	15 (4)	14 (4)	5. מזה: מקצועיים
0	6	90	4	0	-2 (3)	-3 (4)	6. מספר העובדים הישראליים בחו"ל
							ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *
3	11	38	42	6	34 (5)	31 (4)	7. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא
3	8	50	36	3	28 (7)	36 (7)	8. הזמנות מחו"ל לרביע הבא
					201	253	מספר העסקים שדיווחו

* הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.
הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן.
ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 15: התעשייה ברביע הרביעי של 2010 וברביע הראשון של 2011

מספר										השנה	הרביע	החברות	סך כל התפוקה	המכירות		ההזמנות		מלאי	
בשוק המקומי	בשוק המקומי	לשוק המקומי ¹	היצוא בפועל	ההזמנות ליצוא ¹	המוצרים	המועסקים	מספר	השנה											
28	22	31	20	50	17	17	18	I	2011	כרייה, חציבה, חומרי בנייה ועץ	IV	19	21	15	16	22	8	9	21
29	15	4	44	19	25	0	28	I	2011										
37	45	35	39	44	27	20	30	IV	2010	מזון ומשקאות	IV	30	27	44	35	45	39	44	27
20	33	22	10	40	33	0	11	I	2011										
36	27	18	27	36	50	0	12	IV	2010	טקסטיל, הלבוש ועור	IV	12	50	36	18	27	27	36	50
10	3	14	14	22	7	24	29	I	2011										
19	6	16	21	18	19	25	33	IV	2010	כימיקלים, גומי ופלסטיקה	IV	33	19	18	16	21	21	18	19
29	9	14	6	12	23	4	24	I	2011										
30	21	3	22	15	6	9	33	IV	2010	מתכת ומכונות	IV	33	6	15	3	21	22	15	6
18	8	2	17	10	4	18	49	I	2011										
38	20	12	40	4	23	15	55	IV	2010	תוכנה, אלקטרוניקה, חשמל וכלי הובלה	IV	55	23	4	12	20	40	4	23
7	27	29	10	21	21	6	16	I	2011										
37	32	21	8	15	0	11	20	IV	2010	נייר, דפוס ואחרים	IV	20	0	15	8	21	8	15	0
20	13	9	13	12	11	11	175	I	2011										
32	23	11	27	17	18	14	202	IV	2010	סך הכול התעשייה ללא יהלומים	IV	202	18	17	11	23	27	17	18
60	0	20	60	60	0	25	5	I	2011										
20	25	0	40	20	40	0	5	IV	2010	יהלומים	IV	5	40	20	40	0	40	20	40
21	13	9	15	13	11	13	180	I	2011										
31	23	11	28	17	18	13	207	IV	2010	סך הכול התעשייה	IV	207	18	17	11	23	28	17	18

(1) הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 16: מאזן הנטו בענפי התעשייה והבנייה על פי גודל החברות ברביע הראשון של 2011²

חברות הבנייה					חברות התעשייה				
גדולות	בינוניות	קטנות	סך הכל		גדולות	בינוניות	קטנות	סך הכל	
33	*22	*-22	*8	היקף ביצוע של עבודות בינוי	22	*15	32	21	התפוקה
*50	*22	*-11	*17	התחלות בניית מבנים	18	*10	36	18	סך המכירות
50	*22	*22	29	גמר בניית מבנים	13	*11	*15	13	המכירות בשוק המקומי
67	*22	*13	30	מחירי תפוקה	19	*-6	33	15	היצוא
7	9	9	25	מספר חברות	108	49	23	180	מספר החברות

(2) לפי מספר המועסקים (חברה קטנה: 1-19 עובדים, חברה בינונית: 20-99 עובדים, חברה גדולה: 100 עובדים ומעלה).
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 17: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 0- אין מגבלה, 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

התעשייה						התחבורה והתקשורת					
2011	2010					2009	2010				
הרביע	I	II	III	IV	I	הרביע	I	II	III	IV	I
מגבלות הביקוש											
היקף ההזמנות מחו"ל	1.4	1.2	1.1	1.2	1.1	0.8	0.7	0.5	0.6	0.7	0.3
היקף ההזמנות מהארץ	1.2	1.1	1.1	1.0	0.9	0.7	0.6	0.4	0.7	0.6	0.4
						1.2	0.9	1.0	0.9	1.0	1.0
						2.1	1.8	1.9	1.9	1.7	1.8
מגבלות ההיצע											
המחסור בציוד ומכונות	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3						
קשיי המימון	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	1.1	0.7	0.7	0.9	0.7	0.7
המחסור בעובדים מקצועיים	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	1.0	1.3	1.4	1.3	1.1	1.2

הבנייה						בתי המלון					
2011	2010					2009	2010				
הרביע	I	II	III	IV	I	הרביע	I	II	III	IV	I
מגבלות הביקוש											
היקף הביקוש	1.5	1.5	1.7	1.4	1.3	2.1	1.3	1.2	0.7	0.9	1.2
מגבלות ההיצע											
מחירי התשומות	1.1	1.1	1.1	0.9	1.3	1.4	1.1	1.4	0.8	0.8	1.3
קשיי המימון	1.6	1.0	1.1	1.5	1.1	1.7	1.1	1.2	0.9	0.7	0.6
המחסור בעובדים מקצועיים	2.4	1.9	2.0	2.1	2.4						
המחסור בציוד ומכונות	0.3	0.4	0.2	0.5	0.4	1.0	0.7	1.2	0.9	0.9	0.6
מחירי הקרקעות		1.9	2.5	2.2	2.9	1.0	1.2	1.3	0.8	1.3	1.0

המסחר						השירותים העסקיים					
2011	2010					2009	2010				
הרביע	I	II	III	IV	I	הרביע	I	II	III	IV	I
מגבלות הביקוש											
היקף ההזמנות	0.9	0.6	0.7	0.6	0.7	0.9	0.8	1.0	0.7	0.7	0.8
המצב הכלכלי והביטחוני בישראל	0.9	0.7	0.7	0.7	0.7	1.3	1.2	1.3	1.1	1.1	1.1
המצב הכלכלי בעולם	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	1.6	1.6	1.6	1.5	1.5	1.5
מגבלות ההיצע											
קשיי המימון	0.9	0.6	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7
המחסור בעובדים מקצועיים	0.7	0.7	0.5	0.7	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9

1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

נספח: ביאורים לסקר

מאזן נטו

סקר רבעוני זה מתייחס להתפתחויות ברביע הראשון של שנת 2011, וכולל גם הערכות וציפיות לרביע השני של 2011. ממצאי הסקר מבוססים על תשובות לשאלונים שנתקבלו מחברות ובתי עסק בענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, המלונות, התחבורה והתקשורת, והשירותים העסקיים. השאלות הן איכותיות: החברות נתבקשו לדווח על כיווני השינויים במשתנים השונים (עלה, ירד, או נשאר יציב) ולציין את עוצמת השינוי (הרבה, מעט). הסקר נועד לשמש כלי ניתוח מעודכן ומשלים למקבלי ההחלטות, נוסף על הנתונים הכמותיים.

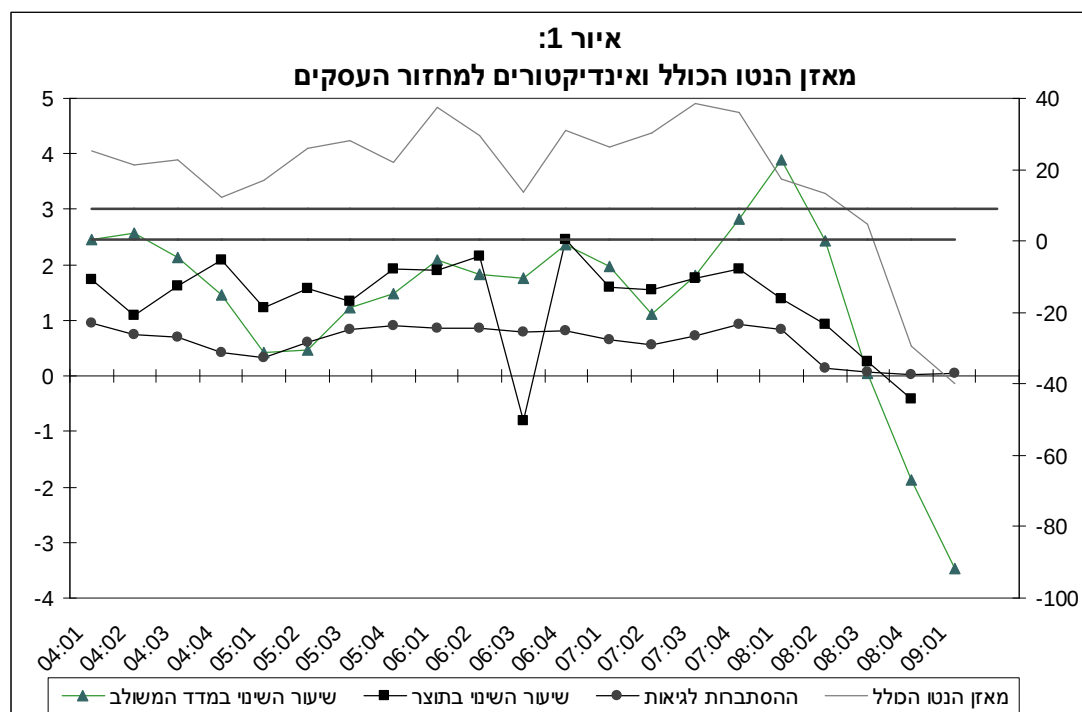
בכל הענפים, למעט ענף המלונאות, נתבקשו החברות לציין את השינוי בפועל לעומת הרביע הקודם, ללא ניכוי של השפעות עונתיות ואחרות. בענף המלונאות נתבקשו החברות להשוות את התוצאות לרביע המקביל בשנה הקודמת.

התוצאות אינן משוקללות לפי גודל החברה, אך בניתוח התוצאות של ענפי התעשייה והבנייה מוצגות גם התוצאות העיקריות, וכשהחברות ממוינות על פי קבוצות גודל.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן הנטו, המוגדר כהפרש שבין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אחוז המדווחות על ירידה. מאזן נטו השווה לאפס בסעיף מסוים מעיד על אי-שינוי ברמה, לעומת הרביע הקודם באותו סעיף; מאזן נטו שלילי מעיד על ירידה, וחיובי – על עלייה.

סטיית התקן מושפעת, בין היתר, ממספר התצפיות שבמדגם ומהתפלגות התשובות בכל סעיף. ככל שמספר התצפיות קטן יותר, סטיית התקן גדולה יותר.

ראוי לציין, כי הנתונים על מאזני הנטו מבוססים על סיכום תשובותיהן של כלל החברות שדיווחו לסקר, ולא רק על נתוני החברות שהשתתפו בסקרים האחרונים. הנתונים בכל הלוחות הם אחוזים מסך כל החברות שענו על השאלות.

מאזן הנטו הכולל חושב על פי מאזן הנטו מנוכה העונתיות של פעילותם של כל הענפים, משוקלל על פי משקלו של כל ענף בתוצר העסקי. באמצעות המאזן ניתן לנבא בהצלחה את האינדיקטורים למחזור העסקים מרום (2001). כפי שמתואר ביתר פירוט בעבודה זו, האינדיקטורים לזיהוי מחזור העסקים

נותנים בסה"כ תוצאות דומות שמיינו כל רביע למצב של מיתון, גאות או מצב לא מוגדר, כך שאופיינו תקופות בהן היה מצוי המשק בכל אחד מהמצבים השונים. אחד האינדיקטורים למחזור העסקים הוא מגמת התוצר העסקי. אינדיקטור נוסף שבו נעשה שימוש לזיהוי מחזור העסקים הוא המדד המשולב וההסתברות למיתון: תקופה תוגדר כמיתון אם המדד המשולב יצביע על הסתברות למיתון הגבוהה מ-0.5 לפחות בשניים משלושת הרביעים שנבחנו. אם לא יתקיים מצב זה, וגם לא מצב בו הסתברות למיתון נמוכה מ-0.5 לפחות בשניים משלושת הרביעים שנבחנו התקופה לא תוגדר ולא תהיה מסקנה מובהקת לגבי מגמת הפעילות. מעבודתו של מרום עולה כי מאזן הנטו של המגזר העסקי תואם את מחזורי העסקים לפי ההגדרות לעיל: כשמאזן הנטו חיובי וגדול מ-9 המדד המשולב וההסתברות למיתון מלמדים על גאות ומגמת התוצר העסקי היא חיובית. כשמאזן הנטו שלילי הנטייה היא למיתון וכשמאזן הנטו בין 0 ל-9 התקופה לא מוגדרת.

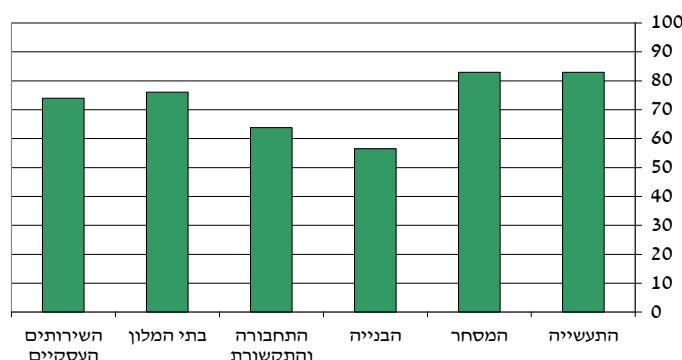
התחום בין 0.25 לבין 9.05 אחוזים מציין את התחום בו המאזן אינו מלמד על התפתחות מובהקת, מעל התחום- גאות, מתחתיו- מיתון.

מבחינה של ממצאי הסקר הענפיים ניתן ללמוד כי במרבית המקרים כיוון השינוי בפעילות הענפים על פי סקר החברות – כפי שמבטא סימנו של מאזן הנטו – תואם את כיוון השינוי בפעילות הענפים כפי שמפרסמת אותם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאוחר יותר. איור נ' 3 מדגים זאת עבור ששת ענפי הסקר; האיור מלמד גם כי מאזני הנטו בענפי התעשייה והמסחר מזהים את כיוון השינוי בפעילות בשיעור הגבוה ביותר מבין הענפים, ואילו הצלחת הסקר בזיהוי כיוון השינוי בענף התחבורה והתקשורת ובמיוחד בענף הבנייה מוגבלת.

איור נ' 3 :

שיעור ההצלחה של מאזני הנטו הענפיים בזיהוי כיוון התפתחות הפעילות (אחוזים)

1999-2010

מאזני הנטו של פעילויות ענף התחבורה-והתקשורת חושבו כממוצע משוקלל של מאזני הנטו של רכיבי הענף, כשלכל מאזן נטו שכזה יוחס משקלו בתוצר הענף כולו. מאחר שאין בידינו סטיית תקן למאזן המשוקלל, היא לא הוצגה. כך גם המובהקות של מאזני הנטו המשוקללים. מאזני הנטו של חברות התעשייה הממוינים על פי שיעור העובדים המיומנים בכל ענף והחדשנות בו (מיון המתואר בדוח בנק ישראל לשנת 1999, עמ' 51-52) מוצגים בדיאגרמה 9. הענפים המתקדמים (כימיה, מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני) מהווים כ-30 אחוזים מהמדגם; הענפים המסורתיים (מזון, משקאות וטבק, הלבשה, טקסטיל ועור, עץ, נייר ודפוס, מינרלים אל מתכתיים, ברזל, פלדה ומוצרי מתכת, כלי הובלה ויהלומים) מהווים כ-55 אחוזים מהמדגם. הקבוצה המשלימה היא קבוצת הענפים המעורבים (מכרות ומחצבים, גומי ופלסטיק ושונות), המהווה כ-15 אחוזים מהמדגם.

מדד מוביל

המדד המוביל המתקבל מסקר החברות אומד את ההסתברות להאטת הפעילות ברביע העוקב יחסית לרביע הנוכחי, או את ההסתברות למיתון במונחים של מחזורי צמיחה. הוא נשען על מודל סטטיסטי של שרשרת מרקוב המבטא שני מצבים – קצב צמיחה גבוה או מתון – וארבע אפשרויות מעבר בין המצבים: מקצב גבוה למתון, מקצב מתון למתון, מקצב מתון לגבוה ומקצב גבוה לגבוה. המדד המוביל מסכם את שתי ההסתברויות להאטה בהתאם לשתי התפתחויות אפשריות: המשך הפעילות בקצב המתון או מעבר מצמיחה מהירה להאטה.

על מנת לאמוד הסתברות שקצב הצמיחה יתמתן, מצליבים ציפיות של כל חברה וחברה לרבעון עוקב עם הערכתן לגבי רבעון שוטף ומחשבים ארבע שכיחויות מותנות שמשקפות שינוי במצב הקיים (טבלה 1). כך, מתוך החברות שדיווחו על עלייה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות כי העלייה תימשך גם ברביע הבא והן את אחוז החברות הצופות ירידה בפעילותן; מתוך החברות שדיווחו על ירידה בפעילותן ברביע הנוכחי מחשבים הן את אחוז החברות הצופות המשך של הירידה ברביע העוקב והן את אחוז החברות הצופות עלייה בפעילותן. בקרב החברות המדווחות על שיפור בפעילות השוטפת נכללות גם חברות שדיווחו על שיפור לפני רביע או שניים ומאז מדווחות על אי שינוי. ובדומה לכך, בקרב החברות המדווחות על ירידה בפעילות השוטפת נכללות גם אלה שדיווחו על ירידה רביע או שניים קודם לכן, ומאז מדווחות על אי שינוי. זו הדרך לעקוב אחר המעברים הלא דרסטיים – המתפתחים לא בתוך רביע אחד אלא במשך שניים-שלושה רבועים.

הסתברויות לשינוי בקצב הצמיחה מחושבת מפונקצית ההסתברות הנורמלית המסתמכת על הפרמטרים שבטבלה 1. בנוסף, מניח המודל תלות בין הרביעים, כך שתחזית לרביע עוקב תלויה באומדן שהתקבל עבור רביע שוטף.

לסיכום, המדד המוביל מאבחן את מצב הפעילות לרביע הבא (פירוט רחב יותר על המדד ושיטת חישובו ראה במבט כלכלי גיליון מספר 16 אוגוסט 2005).

טבלה 1: ממוצעים וסטיות תקן של השכיחויות המותנות לפי ענפי הסקר (המדגם: 1991-2005)

מספר החברות ²	המשך האטה		האטה - האצה		האצה - האטה		המשך האצה		ענף הסקר
	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	
257	0.45	0.07	0.11	0.04	0.14	0.04	0.30	0.06	תעשייה
33	0.23	0.13	0.25	0.11	0.15	0.08	0.37	0.11	מסחר
46	0.42	0.16	0.10	0.10	0.12*	0.11	0.36	0.14	בתי מלון
20	0.26*	0.17	0.19*	0.14	0.12*	0.10	0.43	0.19	תחבורה
41	0.42	0.15	0.12*	0.09	0.06*	0.06	0.40	0.13	בנייה
144	0.35	0.10	0.15	0.07	0.09*	0.06	0.41	0.08	שירותים ¹
541	0.41	0.08	0.13	0.05	0.13	0.04	0.33	0.07	סך הסקר

(1) בענף השירותים המדגם מ-1998 בלבד

(2) מספר החברות בטבלה לא בהכרח תואם לזה שפורסם בסקר בנק ישראל עקב סינון החברות שלא דיווחו על הציפיות בצד הדיווח על הפעילות השוטפת.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים)

